

Tre gange tre spørgsmål til Uddannelses- og Forskningsudvalget vedr. begrænsninger i mulighederne for dobbeltuddannelse.

Det er med stor undren og bekymring, jeg stiller disse spørgsmål til en overraskende fremskreden plan om at begrænse folks muligheder for dobbeltuddannelse.

Mine motivationer for at engagere mig er, at forslaget ikke lader til at imødekomme den reelle mangel på folk med specifikke uddannelser i nærmeste fremtid, og ej heller eksperter anbefalinger til fremtidens arbejdsmarked. Derudover ønsker jeg formentlig selv at dygtiggøre mig indenfor nye felter på et tidspunkt, og ikke mindst kender jeg folk, for hvem dette forslag er dybt ødelæggende her og nu.

Tre spørgsmål til forslaget og fremtidens arbejdsmarked

1. Vil det ikke give god mening, at få dispensationsmulighederne til at tage højde for særligt relevante/efterspurgte tværfaglige sammensætninger?

I en tid hvor innovation ikke handler om at forfine inden for relativt velafgrænsede felter, men om at tænke og gøre noget helt nyt, må det da være relevant at kunne give dispensation til personer, der ønsker særligt eftertragtede faglige kombinationer, som der måske endnu ikke er oprettet en specifik retning til på universiteterne endnu. Særligt ift. at kunne kombinere en eksisterende faglighed med en tungere IT kundskaber.

2. Hvorfor tager positivlisten ikke udgangspunkt i, eller i det mindste medregner faktorer for fremtidens arbejdsmarked?

At kigge på 10 år gamle og ofte dybt usikre beskæftigelsestal virker som et meningsløst kriterie for at kunne afgøre om en uddannelse fortjener at komme på positivlisten. Det virker umiddelbart væsentligt mere relevant at kigge på hvilke uddannelser, der reelt er brug for at folk tager. Igen må jeg henvise til det totale fravær af IT-uddannelser på positivlisten på trods af eksperternes anbefalinger. Se fx:

https://www.prosa.dk/aktuelt/nyhed/artikel/skrigende-mangel-paa-it-kompetencer-i-fremtiden/?no_cache=1&cHash=adda3e96a8c64b5047562616b19abd3a

3. Hvorfor gives der først dispensation ved 5 år uden fagligt relevant arbejde? - og hvem og hvordan afgøres det, om man har brugt sin uddannelse i perioden? Her kan der meget let opstå skræk-scenarier, hvor en person træder vande med ufaglært arbejde eller kontanthjælp i 5 år for at kunne komme ind på drømmestudiet, for så at blive afvist pga. et dybt subjektivt skøn fra en offentlig instans baseret på antagelser om personens uddannelse og erhvervs erfaring.

5 år forekommer også som urimelig langt tid ift. at der er folk med lange videregående uddannelser, som er faldet ud af dagpengesystemet pga. meget lav

efterspørgsel på nyuddannede inden for deres felt, og som gerne vil videre i livet her og nu.

Tre spørgsmål til grundlaget for positivlisten

1. Er datagrundlaget for positivlisten validt?

Jeg har fået mulighed for at se de beskæftigelsestal, der ligger til grund for at datalogi lige nu ikke er på positivlisten. Det rejser nogle meget naturlige spørgsmål om hvor pålidelige disse tal er, og hvor de kommer fra. Har man blot set på om folk har startet på en uddannelse og så året efter de burde være færdige har fået en lønindbetaling? Eller er det et skøn baseret på stikprøver? For datalogi er det fx. et spørgsmål om at blot én af årgangene (2007) skal have en usikkerhed på 0,5% point. Med de små årgange der er på studiet for visse årgange, drejer det sig om 1-2 studerendes beskæftigelsesstatus, der er udslagsgivende.

2. Hvad er begrundelserne for kriterierne bag positivlisten?

Ud over det åbenlyse spørgsmål om hvorfor gamle beskæftigelsestal skal lægge til grund, virker det også arbitrært, hvorfor det lige er 10 år, og hvorfor kravet er 5%-point under normalen for en årgang af nyuddannede. I højkonjunktoren var der jo rekordlav arbejdsløshed, og i 2 af de 10 årgange er tallene så lave at det ikke er muligt at opfylde kriterierne om de 5%-point. Det er dermed ikke ledighed i 7 af de seneste 10 år, men 7 af de seneste 8 år som reelt ligger til grund for optagelse på positivlisten.

3. Hvorfor opdateres positivlisten kun hvert andet år?

Undervisningsministeriet har meldt ud, at det er forventningen at positivlisten skal gælde for to år af gangen. Dette efter sigende af hensyn til at ansøgerne skal have noget sikkerhed for hvad de kan gå ud fra (ref: Adrian Lema, Chefkonsulent hos ministeriet). Dette argument kan jeg simpelthen ikke få til at give mening. Hvis man gerne vil optages på en uddannelse, der ligger lige på vippen, og som man derfor principielt kunne forvente kom på listen i 2018, vil man derfor være nødt til at vente to i stedet for ét år, men med øget usikkerhed på om krav eller tal stadig gælder et år mere. I tilfælde af det er hensynet til befolkningen der er gældende her, er det efter min vurdering et misforstået hensyn.

Tre spørgsmål til lovens implementering

1. Hvordan kan loven stå til ikrafttrædelse i 2017 uden at virke med tilbagevirkende kraft - også for folk udenfor universitetssystemet?

Jeg er ikke den eneste der mener loven står til at blive vedtaget med tilbagevirkende kraft, og der er i pressen fremført mange historier om bachelorstuderende, der er

blevet rådet til at færdiggøre en uddannelse, for så at kunne starte en ny bachelor. Dette gør sig imidlertid også gældende for mange folk, der først stod til opstart i september 2017 med ansøgning i første halvår af 2017. Her har folk allerede lavet grundlæggende ændringer i deres liv. Fx: Fundet fremtidig bolig i en ny by eller påbegyndt forberedende kurser fx på bekostning af et fuldtidsjob de ikke ville have. Alle var de fra myndigheder og uddannelsesinstitutioner blevet garanteret, at 2017 var året, hvor de kunne gøre noget ved deres karriere og fremtidsmuligheder. Det vil derfor give god mening, at der blev tænkt grundigt i overgangsordninger.

2. Er man bekendt med at visse dimitendårgange rammes dobbelt af besparelser?

Det er godt der er fokus på at tilføre flere midler til dagpengesystemet. Midler som skal komme fra L69. Mig bekendt har dagpengeordningen de seneste par år haft de dårligste muligheder og korteste periode siden den blev vedtaget. Fx. fik jeg selv mit første job gennem videnpilot-ordningen, der ikke findes mere. Er man derfor netop røget ud af dagpengesystemet med en lang men desværre ikke-efterspurgt uddannelse i bagagen, vil man opleve L69 som en dobbelt spand koldt vand:

Når de nyuddannede, som man konkurrerer med om jobs, bliver bedre stillet end man selv var i dagpengesystemet, virker det ikke særligt hensigtsmæssigt, at det netop er ens eget behov/ønske/drøm om en tværfaglig profil gennem dobbelt uddannelse, der må lade livet for at en besparelse kan gennemføres. Jeg kan ikke umiddelbart tolke det på andre måder, end at man med forslaget ofrer nogle dimitendårgange. Besparelserne rammer dem, der har allermindst gavn af eventuelle forbedringer for nyuddannede på dagpenge.

3. Hvorfor forbyde egenfinansiering for alle?

Man kan formentlig lave nogle beregninger der viser, at hvis man åbner for egenfinansiering, vil mange folk opsiges jobs eller gå på deltid i jobs, der er en samfundsmæssig gevinst ved at de beholder. Men hvorfor skære alle over én kam? Er man allerede på fx. dagpenge, kontanthjælp eller arbejder man ufaglært i en branche uden kvalifikation eller ambitioner om advancement, hvori består så den økonomiske gevinst ved at afholde disse folk fra at kunne skaffe midler til egenfinansiering?

Med håb om afklaring eller genovervejelse af ovenstående - fx i form overgangsordninger for forslaget ligesom det blev gjort ved Fremdriftsreformen.

Danny Kreutzfeldt,
UX konsulent & OM manager hos BookBites, Cand.IT samt BA i filosofi og multimedier

Tlf. 2635 5595
dannykreutzfeldt@gmail.com